Modul 5 – LAB: Nastavenie užívateľských prostredí

Príprava

V tomto labe sa naučíte nasledujúce postupy:
Nastavenie položiek zobrazených na ploche, v Start menu a položiek v oznamovacej oblasti
Úprava štýlu zobrazenia plochy a vytváranie vlastných motívov
Odomykanie a presúvanie panelov nástrojov
Organizácia dát
Efekty v novom GUI
Úprava položiek zobrazovaných pre všetkých užívateľov
Aplikácie MLGPO pre úpravu užívateľských prostredí

Tento lab je možné vykonávať ľubovoľne na fyzickom počítači i na virtuálnom počítači.

Prihláste sa k počítaču PC1 pod administrátorským účtom s heslom Pa$$w0rd.

Úprava položiek zobrazovaných na ploche

- Kliknite pravým na plochu a vyberte voľbu **Personalize**
- V ľavej hornej časti okna vyberte voľbu **Change desktop icons**
- Vyberte voľbu **Computer**, **Network** a **Control Panel**
- V spodnej časti kliknite na ikonu **s Vaším užívateľským menom** a kliknite na **"Chage icon"**
- Vyberte **ľubovoľnú ikonu**, pod ktorou chcete, aby sa ikona zložky Vášho profilu zobrazovala
- Potvrďte výber kliknutím na **OK** v okne **Change icon** a znova **OK** v okne **"Desktop icon settings"**
- Všimnite si zmeny ikon zobrazených na ploche. Rovnako môžete meniť ľubovoľné systémové ikony.

Úpravy štýlu zobrazenia plochy

- V okne **Change the visuals and sound on your computer** vyskúšajte dvojitým kliknutím niekoľko Motívov Windows vrátane Windows Classic
- V spodnej časti okna kliknite na odkaz **Desktop Background**
- V hornej časti okna **Choose your desktop background vyberte Sample Pictures** a následne kliknite na **Select all** – potvrďte kliknutím na **Save changes**
- Kliknite na odkaz **Screen Saver** – nastavte ľubovoľný šetrič a časový limit – zaškrtnite voľbu pre zamykanie plochy pri prechode zo šetriča obrazovky a potvrďte **OK**

- V ľavej časti okna kliknite **Change your account picture** a nastavte si obrázok, ktorý chcete mať na prihlasovacej obrazovke.

- V okne **Personalization** si všimnite, že Váš doladený motív má popis **Unsaved Theme** – kliknite naň pravým tlačidlom a zvoľte voľbu **Save theme** – napíšte **MujNejMotiv** a kliknite na **Save**.

Úprava Taskbaru a Star Menu

- V okne **Personalization** kliknite v ľavej časti na **Taskbar and Start Menu** – rovnaký panel otvoríte, pokiaľ pravým tlačidlom kliknite kamkoľvek na **Taskbar/Start** menu a vyberiete **Properties**

- Zaškrtnite voľbu **Use small icons**

- V časti **Notification area** kliknite na **Customize**

- Všimnite si, že môžete určiť, ktoré ikony a za akých okolností budú vidieť v upozorňovacej oblasti

- Kliknite na odkaz **Turn system icons on or off** – zrušte zobrazenie hlasitosti, nastavte zobrazenie siete **a Action Center**

- Potvrďte **OK** a v okne **Notification area icons** tiež **OK**

- Vo vlastnostiach **Taskbaru** kliknite na záložku **Start Menu** a v menu **Power button action** vyberte **Log off** – následne kliknite na **Apply** a skúste kliknúť na ikonu **Start** – všimnite si popisky na Shutdown tlačidle – pokiaľ užívateľ omylom klikne na veľké tlačidlo (namiesto rozbaľovacieho menu), nevypne omylom počítač

- V okne **vlastnosti Taskbaru** kliknite na **Customize**

- Vyberte **Display as menu** pri položkách: **Computer**, **Control Panel**, **Documents**

- V časti **„System administrative tools"** vyberte **„Display on All Programs menu and the Start menu"** a kliknite na **OK**.

- Kliknite na **OK** pre zatvorenie vlastností Taskbar and Start Menu

- Preskúmajte zmeny v Start Menu v Administrative Tools, Control panel a Documents

Gadgets

- Kliknite pravým na plochu a vyberte **Gadgets**

- V okne kliknite na **Clock** a presuňte **Gadget** kamkoľvek na plochu – rovnako tak **CPU Meter**

- Všimnite si, že v porovnaní s Windows Vista už nie je vyžadovaný pruh na boku obrazovky

- Zavrite okno **Gadgets**.

- Kliknite pravým tlačidlom na **Gadget hodín** a vyberte **Options** – šípkou vyberte ľubovoľný štýl, napíšte ľubovoľný krátky názov do poľa **Clock name** a kliknite na **OK**.

Taskbar

- Otvorte **Windows Explorer**, kliknite v ľavej časti na knižnicu **Documents** a vytvorte v nej textový dokument **Opakovane.txt** a zadajte do neho obsah: **„Toto je veľmi často otváraný dokument, ktorý vždy musím loviť v Documents a Recent Documents!"** a uložte. Všimnite si, že zatiaľ čo je Notepad otvorený, má samozrejme vlastnú ikonu na TaskBare. Zatvorte všetky okná Notepadu a všimnite si, že na TaskBare žiadna ikona samozrejme nebude.

- Stiahnite dokument **Opakovane.txt** na dolní lištu **Taskbaru** a pustite tlačidlo myši

- Všimnite si, že ste tým prišpendlili k Taskbaru Notepad – nájdite na naň myšou, avšak neklikajte – pretože nie je spustené žiadne okno Notepadu, nezobrazuje sa žiadny výpis.

- Kliknite na Taskbare na ikonu Notepad ľavým tlačidlom – všimnite si, že užívateľ má ihneď dostupné dôležité dokumenty, ktoré si takto prišpendlí k Taskbaru – dokument samozrejme zostáva uložený v **knižnici Documents** – kliknite ľavým v rozbaľovacom menu v časti **Pinned** na „**Opakovane**".

- Nastavte sa myšou na ikonu Notepadu na TaskBare bez toho aby ste na ňu klikli a všimnite si, že sa zobrazí výpis spustených inštancií Notepadu a pri každej názov dokumentu, ktorý edituje – užívateľ sa tak môže jednoducho prepnúť do správneho Notepadu.

- Kliknite niekoľkokrát po sebe ľavým na ikonu Notepadu v **TaskBare** – vždy sa minimalizuje a obnovuje

- Podržte **Shift** a opäť ľavým kliknite na ikonu Notepadu v TaskBare – otvorí sa **nová** inštancia Notepadu

- V novej inštancii Notepadu napíšte ľubovoľný text a uložte ho **do knižnice Documents** ako **ukazka.txt**. Zavrite toto okno Notepadu.

- Kliknite pravým tlačidlom na ikonu Notepadu v TaskBare a všimnite si, že sa zobrazí odkaz **Recent** s dokumentmi, ktoré užívateľ naposledy otváral v danom programe

- Odkaz **Recent files** je samozrejme i naďalej dostupný - vo vlastnostiach **Taskbaru** na záložke **Start** menu a po kliknutí na **Customize** môžete vybrať **„Recent Items"** - pre užívateľov však môže byť jednoduchšia navigácia podľa typu aplikácie, ktorú vidíte v časti **Recent** na **Notepade**.

Aero

- Kliknite pravým tlačidlom na ikonu Notepadu v TaskBare a vyberte v sekcii **Recent - ukazka.txt**. Zároveň otvorte **Opakovane.txt**.

- Skúste myšou presunúť okno s **Opakovane.txt** za horný okraj obrazovky – okno sa tak maximalizuje.

- Potom presuňte okno Notepadu za **ľavý okraj obrazovky** – okno sa tak optimalizuje pre zobrazenie na ľavej polovici obrazovky. Pokiaľ pracujete na virtuálnom počítači, potom môže byť potrebné okno posunúť na horný okraj obrazovky, kedy sa maximalizuje a potom bez pustenia ho presunúť na ľavý okraj obrazovky.

- Rovnakým spôsobom presuňte druhý Notepad za **pravý okraj obrazovky** – môžete tak jednoducho porovnávať obsah dvoch okien.

- Potom vezmite okno jedného Notepadu a **zatraste s ním** – ostatné okná popadajú na TaskBar.

- Pokiaľ hľadáte ikonu **Show desktop**, tak sa presunula v podobe tenkého prúžku napravo od hodín na samom konci oznamovacej oblasti – nájdite myšou do úplne pravej dolnej časti obrazovky a kliknite na prúžok **Show desktop**. Rovnaký efekt by sme dosiahli kombináciou kláves **Win+D** alebo **Win+M** (D sa dá vrátiť späť).

- Efekty rovnania / strasenia okien môžete vyskúšať aj pomocou klávesovej kombinácie Win+(šípky na klávesnici alebo Home).

- Ak realizujete cvičenie na fyzickom Windows 7 a máte podporu pre Aero, potom vyskúšajte klávesovú kombináciu Win+Tab, prípadne Win+Shift+Tab – obzvlášť pekné je, ak v jednom z okien prehrávate ukážkové videá v Media Playeri.

Vzor

- Otvorte **Windows Explorer** a všimnite si položky v ľavej časti nazvané **Libraries**

- Rozbaľte **Documents** a všimnite si, že knižnica Documents zahŕňa fyzickú zložku My Document's vo Vašom profile a Public Documents v profile Public – ide teda o virtuálnu zložku, ktorá zobrazuje obsah dvoch fyzických zložiek – pokiaľ ukladáte dáta, ukladajú sa samozrejme do My documents, avšak pokiaľ prohľadávate zložky, uvidíte obsah oboch.

- Kliknite pravým tlačítkom na ikonu **Libraries** v ľavej časti prieskumníka, kliknite na **New** a všimnite si, že môžete vytvoriť svoju vlastnú virtuálnu zložku, do ktorej potom zahrniete ľubovoľné adresáre z rôznych oblastí v počítači.

- Vytvorte zložku C:\Archiv a v nej vytvorte textový dokument **Stare.txt**, do neho napíšte obsah „Tento dokument napsal Bob minuly rok." a uložte a zavrite okno Notepadu.

- Kliknite na Start a do poľa „Search programs and files" napíšte „**minuly**" (bez úvodzoviek). A stlačte Enter.

- Objaví sa okno s výsledkami vyhľadávania, ktoré dokument nemôže nájsť.

- Kliknite na Start – rozbaľte **Control panel** a kliknite na **Indexing options**.

- Všimnite si, že vo východiskovom stave sa indexujú Offline zložky, Start menu a zložky s profilmi – vyhľadávanie preto nenašlo náš dokument stare.txt, pretože nie je v žiadnej z týchto zložiek.

- Prepnite se do Windows Explorera a kliknite pravým na zložku C:\Archiv a vyberte voľbu „Include in library" a potom v rozbalenom menu vyberte knižnicu **Documents**.

- Po pridaní do knižnice Documents kliknite na Start a do poľa „**Search programs and files**" napíšte „**minuly**" (bez úvodzoviek) a všimnite si, že v hornej časti vidíte odkaz na náš dokument Stare, ktorý systém našiel v našej knižnici Documents.

- Kliknite na **Start – Control panel – Indexing options** a všimnite si, že vďaka pridaniu zložky Archiv do knižnice Documents ju systém začal indexovať tiež – v preklade môžeme v nej vyhľadávať ľubovoľné dokumenty a to nielen podľa názvu, ale ako ste v Start menu videli, tak i podľa obsahu.

- Uzavrite okno Indexing options.

- Vo Windows Exploreri kliknite v pravej hornej časti do poľa **Search computer** a zadajte slovo: **rok**

- Pretože systém môže vyhľadávať kompletne na celom disku, zúžime rozsah vyhľadávania – vo Windows Exploreri v časti okna s titulom „**Search again in**": kliknite na **Libraries**.

- Všimnite si, že výsledky vyhľadávania zobrazia dokument Stare.txt.

- Ihneď pod poľom pre zadanie hľadaného reťazca kliknite na ikonku s popisom „**Show the preview pane**" – nájdete ju vedľa ikony otáznika v pravom hornom rohu Windows Explorera

- Zobrazia sa náhľady – kliknite ľavým na **Stare** vo výsledku vyhľadávania – v pravej časti vidíte detailnejší náhľad obsahu dokumentu – náhľad dokáže zobrazovať i obrázky a webové stránky či RSS – napr. Ebay.

- Napíšte do vyhľadávacieho poľa vo Windows Exploreri: **Bob** a kliknite na prehľadávanie v **Libraries**

- Všimnite si, že môžete prehľadávať ľubovoľné knižnice a to nielen podľa obsahu súboru, ale aj podľa metadát – v tomto prípade sa objavila v metadátach jednej skladby zhoda s menom autora skladby.

- V ľavej časti Windows Explorera kliknite na knižnicu Music a do vyhľadávacieho poľa zadajte „**Album:**" (napíšte vrátane dvojbodky) – všimnite si, že sa automaticky ponúka zoznam dostupných albumov – rovnakým spôsobom môžete používať ľubovoľné metadáta, ktoré sa zobrazujú ako modré odkazy pri písaní dopytu.

MLGPO

Nie všetky nastavenia sa dajú vykonávať pomocou úpravy užívateľských profilov. Pre jemnejšie doladenie využívame politiky. MLGPO je možnosť aplikovania niekoľkých politík v rámci lokálneho

počítača a lokálnych účtov – sú podobné doménovým Group Policy, avšak môžete ich využívať na každom klientskom počítači a to i v prípade, že stanica nie je v doméne.

Vytvorenie účtov v prípade, že cvičenie vykonávate na fyzických Windows 7:

Spustite príkazový riadok ako administrátor a v ňom vytvorte účet pre užívateľa Novak príkazmi:

net user Novak Pa$$w0rd /add

net user Ucetni Pa$$w0rd /add

pre kontrolu zadajte príkazy:

net user Novak

net user Ucetni

a presvedčte sa vo výpise, že užívateľ Novak i Ucetni sú členmi skupiny Users, ale nie Administrators – ide teda o štandardné účty.

Vytvorenie konzoly MLGPO

- Prihláste sa späť pod administrátorským účtom s heslom Pa$$w0rd
- Stlačte **Start**, do vyhľadávacieho poľa zadajte a spustite **mmc.exe**
- Potvrďte dialóg "User account control" voľbou **Continue**
- V konzole správy kliknite na **File – Add/Remove snap-in**
- Vyberte "**Group policy Object Editor**", kliknite na **Add** a ponechajte východiskový cieľ "**Local computer**"
- Opäť vyberte "**Group policy Object Editor**", kliknite na **Add** a kliknite na tlačítko **Browse**
- V okne Browse for Group policy objects vyberte **záložku Users**
- Všimnite si delenie aplikovaných politík na užívateľov, ktorí sú členmi lokálnej skupiny Administrators a štandardné účty (Non-Administrators)
- Prezrite si údaje v pravom stĺpci – politiky neexistujú, pretože sme v nich nič nenastavovali
- Vyberte politiky aplikované na skupinu **Administrators** a stlačte **OK** a **Finish**

Pozn.: Presvedčte sa, že ste v predošlom kroku vybrali politiku aplikovanú na skupinu Administrators – a nie politiku aplikovanú na lokálneho užívateľa Administrator. V opačnom prípade by zlyhala druhá časť LABu!!!

- Rovnakým spôsobom pridajte politiky pre **Non-Administrators**, **ADMIN** a **NOVAK**

- Zatvorte okno Add-Remove snap-in voľbou OK a prezrite si zobrazené politiky (len Local Computer Policy obsahuje vetvu Computer configuration)
- Uložte vytvorenú konzolu na **plochu** – File – Save as – pod názvom **MLGPO.msc**

Aplikovanie Local policies – nastavenia pre všetkých užívateľov

- V politike lokálneho počítača vyberte vetvu User Configuration – Administrative templates – Control Panel – **Show only specified control panel items** a vyberte vlastnosti
- Na záložke settings nastavte voľbu **Enabled** a v strednej časti kliknite na tlačítko **Show**
- V okne **Show Contents** v pravej časti vyberte **Add** a napíšte názov panelu **Region and Language** a 2x vyberte OK
- Spustite príkazový riadok ako admin a spustite v ňom príkaz **GPUPDATE /FORCE**
- Kliknite na Start – Control panel a prezrite si zmenenú ponuku dostupných panelov

Aplikovanie Administrators politiky – len tí užívatelia, ktorí sú členmi skupiny Administrators

- Prihláste sa späť pod administrátorským účtom s heslom Pa$$w0rd
- Otvorte z plochy konzolu **MLGPO.msc**
- V politike aplikovanej na skupinu **Administrators** vyberte User configuration – Administrative Templates – Control panel – **Show only specified control panels** a vyberte voľbu **Disabled**

Pozn.: Týmto sme v politike pre administrátorov deaktivovali obmedzenie zobrazovaných ovládacích panelov. Pretože je politika Administrators viac špecifická, aplikuje sa neskôr a prebíja nastavenia politík počítača.

- Odhláste sa, opäť sa prihláste pod administrátorským účtom s heslom Pa$$w0rd a skontrolujte, či sú ovládacie paneli skutočne odomknuté
- Odhláste sa, opäť sa prihláste pod účtom NOVAK s heslom Pa$$w0rd a skontrolujte, že štandardní užívatelia nemôžu používať ovládacie panely

Aplikovanie Non-Administrators politiky

- Pretože sú účty Novak a Ucetni oba štandardnými účtami, aplikuje sa na oba zároveň politika **Non-Administrators** – vykonaáme v nej nastavenia aplikované na oba účty.
- Otvorte z plochy konzoli **MLGPO.msc**
- V politike aplikovanej na skupinu Non-Administrators vyberte User configuration – Administrative Templates – System – nastavte **Enabled** pre **Prevent access to registry editing tools** a **Prevent access to command prompt**

- Prihláste se pod užívateľom NOVAK a presvedčte sa, že nie je schopný spustiť regedit ani príkazový riadok
- Prihláste sa pod užívateľom UCETNI a skontrolujte, či platia rovnaké reštrikcie

Aplikovanie NOVAK politiky

Pozn.: Nejviac špecifická politika sa aplikuje vždy ako posledná a pokiaľ je konfliktná s predchádzajúcimi politikami, potom nad nimi vyhráva. V našom prípade bude dopĺňať prísnejšie reštrikcie. Táto najviac špecifická politika sa aplikuje len na užívateľa NOVAK.

- Prihláste sa pod administrátorským účtom s heslom Pa$$w0rd
- Otvorte z plochy konzolu **MLGPO.msc** a vyberte politiku **NOVAK**
- Nastavte na hodnotu Enabled nasledujúce voľby v sekcii User configuration – Administrative Templates:
    - Start menu and Taskbar – **Remove RUN menu from start menu**
    - Windows Components – Windows Explorer – **Remove Windows Explorer's Default context menu**
    - V pravidle: Windows Components – Windows Explorer – **Prevent access to drives from My computer:** - vyberte hodnotu: **Restrict C drive Only**
- Odhláste sa, prihláste sa pod účtom NOVAK a preskúmajte účinky reštriktívnej politiky na prostredie užívateľa
- Po preskúmaní reštrikcií na užívateľa NOVAK sa odhláste a prihláste späť pod účtom UCETNI s heslom Pa$$w0rd a presvedčte sa, že tieto posledné reštrikcie sa naňho nevzťahujú (išlo o politiku NOVAK) a sú naňho aplikované len politiky pre počítač a Non-administrators (prípadne ak by mal svoju individuálnu politiku).

Po dokončení Labu vypnite počítač a zahoďte vykonané zmeny.